

KS 2021-654-4

2022-02-14

Näringsdepartementet

c/o adress

Förvaltning: Samhällsbyggnadsförvaltningen

Handläggare: Victoria Bengtsson

Beteckning: N 2021/02620

Marks kommuns remissvar över betänkande SOU 2021:81

Marks kommun lämnar följande svar på remissen av betänkandet "En säker tillgång till dricksvatten av god kvalitet".

Marks kommun anser att utredningen har gjort ett mycket bra arbete. I några fall har nämnden en annan uppfattning än utredningens betänkande om hur implementeringen ska genomföras eller önskar förtydliga vissa saker vilket framgår av nedan synpunkter.

Kap 9. Parametervärden och punkten där dessa ska iakttas (artikel 4-6)

Livsmedelsverket bör fastställa gränsvärden som kan ge bedömningen otjänligt med parametervärdena i del A och B i bilaga 1 som underlag. När det gäller parametervärdena som anges i bilaga C är det mindre tydligt att ett överskridande innebär en potentiell fara för människors hälsa och detta måste beaktas när Livsmedelsverket utarbetar nya dricksvattenföreskrifter.

Marks kommun anser att det måste vara tydligt i myndighetsföreskrifterna att kvalitetsavvikelser i enstaka fastigheter på grund av fastighetsinstallationen inte ska medföra att det kan ställas krav på dricksvattenproducenten att ändra kvaliteten på det dricksvatten som levereras.

Kap 10. Riskbaserad metod för vattensäkerhet (artikel 8) och 10.2 Tillrinningsområden avseende uttagpunkter för dricksvatten

Enligt förslaget skall vattenmyndigheterna utföra riskbedömningen och besluta om riskhanteringsåtgärder i tillrinningsområdet. Vattenmyndigheterna har inga rättsliga mandat eller någon budget att styra med. Teknik- och servicenämnden anser att den uppgiften på sikt ska flyttas till länsstyrelserna.

Länsstyrelserna ansvarar för den regionala miljöövervakningen, granskar vattenproducenternas riskbedömningar vid fastställande av vattenskyddsområden och har i allmänhet god kännedom om lokala förhållanden. Därmed bedöms Länsstyrelserna ha bäst förutsättningar att tillämpa den riskbaserade metoden avseende tillrinningsområden, så att resultaten håller tillräckligt hög kvalitet för att ligga till grund för vattenproducenternas bedömning av vilka parametrar som ska ingå i råvattenkontrollen.

För att säkerställa att vattenmyndigheterna informerar och för en dialog med vattenproducenterna, om resultaten av riskbedömningarna och riskhanteringsåtgärderna enligt artikel 8 på ett fullgott och enhetligt sätt, bör en ändring i vattenförvaltningsförordningen 7 a kap 7 § kompletteras enligt följande (understruken del): "Havs- och vattenmyndigheten och Sveriges geologiska undersökning får inom sina ansvarsområden meddela närmare föreskrifter om hur och när de uppgifter som avses i 1 § ska utföras och redovisas, de riskhanteringsåtgärder som anges i 4 och 5 §§ samt hur vattenmyndigheterna ska samråda med och informera vattenproducenterna enligt 3§."

Kap 10.3 Råvattenkontrollen

Teknik- och servicenämnden delar uppfattningen att råvattenkontroll ska ske i den punkt där vatten tas in för beredningen och att omfattningen på råvattenkontrollen inte ska vara mer omfattande än vad som krävs för att syftet med kontrollen ska uppnås. Detta måste beaktas när Livsmedelsverket tar fram föreskrifter om råvattenkontroll. Det är också viktigt att föreskrifterna om råvattenkontroll är tillräckligt tydliga och utförliga för att säkerställa en enhetlig tillämpning i landet.

Teknik- och servicenämnden anser att relevanta uppgifter från miljöövervakningen bör vara lätt tillgängliga för vattenproducenterna. Vattenproducenter har behov av att ha tillgång till denna information löpande och inte enbart i samband med att riskbedömningen och riskhanteringen redovisas.

Kap 10.4 Försörjningssystemet (artikel 9)

Teknik- och servicenämnden framför att när Livsmedelsverket tar fram föreskrifter för hur artikel 9, riskbedömning och riskhantering avseende försörjningssystemet, ska implementeras i Sverige är det viktigt att dessa föreskrifter bygger på tidigare

svenska krav på användning av riskbaserade metoder som HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points eller på svenska riskanalys och kritiska styrpunkter) och MBA (Mikrobiologisk BarriärAnalys).

Kap 11. Material i kontakt med dricksvatten (artikel 11)

Teknik- och servicenämnden liksom många andra svenska kommuner anser att det är efterlängtat att regelverket beträffande material i kontakt med dricksvatten förtydligas. Frågan om vilka material som är lämpliga i kontakt med dricksvatten är mycket komplex och kräver medverkan från flera olika myndigheter med olika kompetens. I de föreskrifter om material i kontakt med dricksvatten som kommer att tas fram är det viktigt att kommunens tillsynsansvar tydligt framgår. Eftersom det är föreskrifter som kommer att bygga på plan- och bygglagen kommer det vara byggnadsnämnderna som blir lokal tillsynsmyndighet. Frågan om material i kontakt med dricksvatten kommer att vara delvis ny för byggnadsnämnder, det kommer därför finnas behov av både utbildning och tillsynsvägledning.

Kap 13. Vattenläckage (artikel 4.3)

Teknik- och servicenämnden anser att va-huvudmannens ansvar för att underhålla ledningsnäten framgår av 13 § 3. i lagen om allmänna vattentjänster. Om anläggningen inte underhålls, kommer inte anläggningen kunna fylla sitt ändamål och tillgodose skäliga anspråk på säkerhet. Om avsikten med den ändring av 13 § i lagen om allmänna vattentjänster som utredningen föreslår är att den ska leda till en förändring, behöver troligen tydligare krav beträffande underhåll ställas på va-huvudmännen. Eftersom va-branschen jobbat med frågan om förnyelse- och underhållsplaner, bland annat genom publikationer P116 Förnyelseplanering för VA-ledningsnät och P113 Effektivt underhåll av VA-system, finns nu ett underlag för att specificera i lagstiftning eller föreskrifter vad en plan för förnyelse och underhåll bör innehålla.

Den svenska lagstiftningen när det gäller dricksvatten är komplex och svåröverskådlig. Att dela uppgifterna när det gäller kontroll av vattenläckaget på två centrala myndigheter (Havs- och vattenmyndigheten och Livsmedelsverket) bidrar inte till att göra systemet enklare. I dricksvattenföreskrifterna finns redan idag krav på underhåll av dricksvattennätet. Livsmedelsverket har också redan i dag ett uppdrag gällande samordning av dricksvattenförsörjningen, som

myndigheterna kommit fram till gemensamt genom den Nationella samordningsgruppen för dricksvatten som Livsmedelsverket leder.

Det är därför lämpligt att frågan om läckage från dricksvattenledningar hanteras av Livsmedelsverket, men inte Havs- och vattenmyndigheten.

Kap 17 Nya krav om information som ska lämnas till allmänheten (artikel 17)

Artikel 17 innehåller en del otydligheter. Det är en känslig avvägning mellan, den information om riskbedömning av försörjningssystemet som bör vara tillgänglig för allmänheten och de uppgifter som måste skyddas ur en säkerhetsskyddsaspekt.

Livsmedelsverket bör därför samråda med dricksvattenproducenterna när föreskrifterna om information till allmänheten ska utarbetas. Föreskrifterna bör vara utformade så att de inte innebär en markant ökad administrativ börda för vattenproducenterna att tillhandahålla informationen till kunderna.

Kap 18 System för rapportering (artikel 18)

VA-huvudmannen ska inte behöva rapportera samma uppgifter till flera olika parter. Delar av den rapportering som utredningen föreslår ska gå direkt till Livsmedelsverket avser uppgifter som idag ingår i det som rapporteras till de lokala kontrollmyndigheterna.

Eftersom kontrollmyndigheterna även i fortsättningen kommer vilja ha in uppgifterna kommer vattenproducenterna tvingas till en dubbelrapportering vilket bör undvikas. I utredningsdirektivet anges att den administrativa bördan för de olika aktörerna inte ska öka mer än nödvändigt och detta är inte uppfyllt om verksamhetsutövarna måste rapportera samma uppgifter till både lokala och centrala myndigheter.

Ett alternativ till dubbelrapportering eller att all rapportering ska gå via den lokala kontrollmyndigheten, är att Livsmedelsverket bygger upp en rapporteringsportal på motsvarande sätt som miljörapportsystemet enligt Miljöbalken, Svenska Miljörapporteringsportalen (SMP). VA-huvudmannen rapporterar då in på ett ställe

och lokala respektive centrala myndigheter hämtar de uppgifter de behöver från samma rapportering.

Med vänlig hälsning

Jessica Rodén

Kommunstyrelsens ordförande

Lillemor Berglund Andreasson

Kommundirektör